

कृषी उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरीता सन २०२०-२१ मध्ये सर्वसाधारण प्रवर्गसाठी दुस-या हप्त्याचा रु. २९३४.५२५ लाख निधी वितरीत करणेबाबत .

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : असुअ-२०२०/प्र.क्र.३६/४आे

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक : २२ मार्च, २०२१

संदर्भ:-

१. कृषी व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.३१/१७-ओ, दि. १९/०४/२०१७
२. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र FileNo.२-१/२०२० NFSM, दि. २९/०४/२०२०.
३. वित्त विभागाचा शासन निर्णय क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६५/अर्थ-३, दि.०४ मे.२०२०
४. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र NFSM/Extn-१/AAP २०-२१/F.No.०१/२०/१२५२३, दि.०४/०५/२०२०.
५. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दि. १६ एप्रिल, २०२०
६. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.२-१६/२०२०-NFSM (FTS: C३२७७), Dt.२०/०५/२०२०
७. कृषि आयुक्तालयाचे पत्रक्र./विप्र १/राअसुअ/वाकृआ/प्रक्र.१/प्र.मान्यता/२०/१३१४० , दि. २६/०५/२०२०
८. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.३२/४ ओ, दि.२८ मे, २०२०
९. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.२०-२७/२०१७-NFSM (CA-V),.दि.०१/०६/२०२०
१०. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/वि.प्र.१/राअसुअ/निविं२०-२१/प्र.क्र.०९/१३६०५/२०२०, दि.०३/०६/२०२०
११. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.३६/४ ओ, दि.०८/०७/२०२०
१२. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.३२/४ ओ, दि.०१/१०/२०२०
१३. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.६२/४ ओ, दि.०१/१०/२०२०
१४. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/वि.प्र.१/राअसुअ/निविं२०-२१/प्र.क्र.०९/३४५३७/२०२०, दि.२९/१२/२०२०
१५. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.३६/४ ओ, दि.०२/०३/२०२१
१६. कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.२०-२७/२०१७-NFSM (CV-V), Dt.०६/०१/२०२१
१७. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. असुअ-२०२०/प्र.क्र.३२/४ ओ, दि.०२/०३/२०२१
१८. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.कृआ/वि.प्र.१/राअसुअ/निविं२०-२१/प्र.क्र.०९/३४५३७/२०२०, दि.०४/०३/२०२१

प्रस्तावना :-

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान सन २०२०-२१ अंतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता केंद्र शासनाने दि. २०/०५/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये ₹ २३३८९.२३० लाख इतक्या वार्षिक कृती आराखड्यास मंजूरी प्रदान केलेली आहे. कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमिवर वित्त विभागाच्या दि.०४/०५/२०२० च्या शासन निर्णयातील मुद्दा क्र.२ नुसार राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान - अन्नधान्य पिकांकरीता संदर्भाधीन दि.२८/०५/२०२०, दि.०१/१०/२०२० व दि.०२.०३.२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये एकूण ₹ १६४९९.६७ लाख रकमेचा पिकनिहाय वार्षिक कृती आराखड्यास खालीलप्रमाणे प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली आहे.

(रु.लाख)

अ. क्र.	पिके	मंजूर कृती आराखडा			शा.नि.१.१०.२०२० अन्वये प्रशासकीय मान्यता			शा.नि.०२.०३.२०२१ अन्वये प्रशासकीय मान्यता			एकूण एकंदर		
		केंद्र	राज्य	एकूण	केंद्र	राज्य	एकूण	केंद्र	राज्य	एकूण	केंद्र	राज्य	एकूण
१.	भात	६००.७८	४००.५२	१००९.३०	३३७.९९	२२५.३३	५६३.३२	०.००	०.००	०.००	३३७.९९	२२५.३३	५६३.३२
२.	गहू	२७९.०६	१८६.०४	४६५.९०	१५८.१७	१०५.८	२६४.५०	२१.२१	१४.१९	३५.४८	१७९.९९	११९.९९	२९९.९८
३.	कडधान्य	९३११.४६	६२०७.६४	१५५१९.९०	५२५४.५९	३५०३.०६	८७५७.६५	१५३७.७९	१०२५.१४	२५३२.८५	६७९२.३०	४५२८.२	११३२०.२०
४.	भरडधान्य	४१७.७५	३३१.८४	८२९.५९	२९३.४९	११५.६६	४८९.१५	०.००	०.००	०.००	२९३.४९	११५.६६	४८९.१५
५.	पौष्टीक तृणधान्य	३३४४.४८	२२२९.६६	५५७४.१४	२२४३.२३	१४९५.४९	३७३८.७२	०.००	०.००	०.००	२२४३.२३	१४९५.४९	३७३८.७२
एकूण		१४०३३.५४	१३५५.६९	२३३८९.२३	८५८८.००	५५२५.३४	१३८९३.३४	१५५९.००	१०३९.३३	२५९८.३३	१८४७.००	६५६४.६७	१६४९९.६७

सन २०२०-२१ करिता केंद्र शासनाने अभियानांतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी पहिल्या हप्त्यात केंद्र हिस्याचा ₹ ५६७६.५७ लाख निधी वितरीत केलेला असून त्याप्रमाणे कृषि आयुक्तालयाच्या मागणीप्रमाणे सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र व राज्य हिस्याचा एकूण ₹ ५५३५.७८१ लाख निधी वितरणाचा प्रस्ताव मान्यतेस्तव वित्त विभागास सादर केला होता. वित्त विभागाने सदर निधी वितरणाच्या ५० टक्के निधी वितरीत करण्याबाबतचे निदेश दिले आहेत. त्यानुसार सदर अभियानातंत्रित सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता संदर्भ क्र.११ येथील दि.०८/०७/२०२० च्या शासन निर्णयान्वये केंद्र हिस्सा रु.१६६०.७३३५ लाख व राज्य हिस्सा रु.११०७.१५७ लाख असा एकूण रु.२७६७.८९०५ लाख निधी वितरीत केला आहे.

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान सन २०२०-२१ अंतर्गत अन्नधान्य पिकांकरिता कृषि आयुक्तालयाच्या संदर्भ क्र.१४ येथील पत्राच्या अनुषंगाने उर्वरित पहिल्या हप्त्याचा केंद्र हिस्सा रु.३७५४.९३८ लाख व राज्य हिस्सा रु.२५०३.२९२ लाख असा एकूण रु.६२५८.२३ लाख निधी संदर्भ क्र.१५ च्या शासन निर्णयान्वये सदर निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

सन २०२०-२१ करिता केंद्र शासनाने अभियानांतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी दुस-या हप्त्याचा निधी संदर्भ क्र. १६ दि.०६.०९.२०२१ च्या पत्रान्वये केंद्र हिस्याचा ₹३८८६.६३ लाख निधी वितरीत केलेला असून त्याप्रमाणे कृषि आयुक्तालयाच्या संदर्भ क्र.१८ च्या पत्रान्वये केलेल्या मागणीप्रमाणे दुस-या हप्त्याचा केंद्र हिस्सा ₹.१२७९.९९५ लाख व राज्य हिस्सा ₹.८५४.६९० लाख असा एकूण ₹.२९३४.५२५ लाख निधी वितरणाच्या प्रस्तावास वित्त विभागाने मान्यता दिली आहे. सबब, केंद्र व राज्य हिस्स्याचा आवश्यक निधी वितरीत करण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

- सन २०२०-२१ करीता कृषी उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत अन्नधान्य पिकांकरीता सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी उर्वरित पहिल्या हप्त्याचा केंद्र व राज्य हिस्स्याचा एकूण ₹२९३४.५२५ लाख (रुपये एकवीस कोटी चौतीस लाख बावन्ह हजार पाचशे फक्त) निधी या शासन निर्णयान्वये आयुक्त (कृषी) पुणे, यांना अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येत आहे, सदर निधीपैकी केंद्र व राज्य हिस्साच्या वितरीत निधीचे विवरण पुढीलप्रमाणे -

(रु. लाखांत)

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान	सर्वसाधारण प्रवर्ग		एकूण
	केंद्र हिस्सा (६०%)	राज्य हिस्सा (४० %)	
अन्नधान्ये पिके	१२७९.९९५	८५४.६९०	२९३४.५२५

- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाकरीता उपलब्ध करून देण्यात आलेला केंद्र हिस्स्याचा ₹१२७९.९९५ लाख (रुपये बारा कोटी एकोणेंशी लाख एकव्याणव हजार पाचशे फक्त) निधी व राज्य हिस्स्याचा ₹८५४.६९० लाख (रुपये आठ कोटी चौपन्ह लाख एकसष्ठ हजार फक्त) निधी खालील लेखाशिर्षातर्गत सन २०२०-२१ करिता अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा.

केंद्र हिस्याचे लेखाशिर्ष	राज्य हिस्याचे लेखाशिर्ष
<p>मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (१०२) अन्नधान्य पिके (००) (२५) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (केंद्र हिस्सा ६०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ ४६९४)(योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य</p>	<p>मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन (००) (१०२) अन्नधान्य पिके (००) (३३) कृषी उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-अन्नधान्य पिके (राज्य हिस्सा ४०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ A२३४) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य</p>

३. सन २०२०-२१ मध्ये राज्यात सदर अभियानाची अमंलबजावणी व सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टीने निधी आहरण व वितरण करणेसाठी पुढीलप्रमाणे नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१	आयुक्तालय स्तर	आयुक्त (कृषि), कृषी आयुक्तालय, पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
२	जिल्हा स्तर	संबंधित जिल्हा अधिकारी कृषी अधिकारी	संबंधित जिल्हा अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी

४. शासन निर्णयान्वये कृषी उन्नती योजना-राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अन्नधान्य पिकांकरिता उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या केंद्र व राज्य हिस्स्याची रु. २१३४.५२५ लाख रक्कमेचे जिल्हा निहाय/ कार्यालय निहाय वाटप करण्याकरिता संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांना प्राधिकृत करण्यात येत असून त्यांनी अभियानांतर्गत जिल्हा निहाय वाटप करावयाचा निधी PFMS प्रणालीद्वारे सर्व संबंधित जिल्हयांना वितरीत करावा.

५. सदर निधी खर्च करताना संदर्भ क्र.८,१२ व १७ येथील अनुक्रमे दि.२८/०५/२०२० ,दि.०९/१०/२०२० व ०२.०३.२०२१ रोजी च्या शासन निर्णयातील अटी, शर्ती व विहित कार्य पद्धतीचे कटाक्षाने पालन करण्यात यावे.

६. हा शासन निर्णय वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दि.१६ एप्रिल, २०२० नुसार विहीत केलेल्या अटींची पुर्तता होत असल्याने तसेच, सदर परिपत्रकानुसार या विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.८६/२०२१/व्यय-१, दि.०९/३/२०२१ अन्वये दिलेल्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२१०३२२१७४९१२४००१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महावीर झेंडगे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति:-

१. मा. मंत्री (कृषि)यांचे स्वीय सहाय्यक ,मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. राज्य मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक ,मंत्रालय, मुंबई.

३. मा.विरोधी पक्ष नेता ,विधानसभा ,विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
४. मा.विरोधी पक्ष नेता ,विधानपरिषद ,विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
५. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग ,मंत्रालय, मुंबई
८. सचिव (कृषि) ,कृषि व पदुम विभाग ,मंत्रालय, मुंबई.
९. आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १०.व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला.
- ११.संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषी आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
- १२.सर्व विभागीय कृषी सहसंचालक
- १३.सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी
- १४.महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
- १५.महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
- १६.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
- १७.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
१८. सहायक संचालक (लेखा-१), कृषी आयुक्तालय, पुणे
- १९.वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प - १३), मंत्रालय, मुंबई
- २०.निवड नस्ती-४अे.